

29-ше (3469) №,
2020 ий 18 июль,
шуматкече.

Шолмо эл, поршык да чин берг!

Будь готов/

ЯМДЕ-ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Фотопроект

Фотом еш архив гыч налме.

СНИМКЫШТЕ Оршанке школын 11-ше классшым тунем пытарыше Даниил ЯТМАНОВЫМ ужыда. Тудо «Спутник» команде дене пырля «Мини-футбол в школу» российысе проектыште Марий Элын чапшым күм гана арален. «Школа безопасности», «Первая помощь», «Президентские состязания», «Российский азимут», «Кожаный мяч», «Кросс нации», «Уличный красава» таңасымашлаште вийжым терген, районысо да республике моло соревнованийлаште сенгышыш лектын. **ОБЖ** да физкультур предметла дене районысо олимпиадыште икменияр гана ончылно лийын. Спорт туризм дене 2-шо разрядше уло.

Лудса:

Параньга школ
пеленысе Тоштер да
ончер рүдер йўлам да
шарнымашым арала.
Шуктен шогымо пашаже
нерген лудаш темлена.

3

Марий күгүжаныш
университет пеленысе
«Воскресение» кычалше
отрядын «Вернуться из
плены» проектте
Президент грантым
сенен налын. Проект нер-
ген отрядын командирже
Д.Я.Шипунов каласкала.

4

Совет Ушем
Герой А.М.Яналов лүмеш
1-ше номеран Шернур
школьшто Боевой чап
лукым почыныт.

5

Шинчымашдам
тергаш «Талешке-влак»
кроссворд, задаче полшат.
Лаштыкым шергалза.

ПОДПИСКЕ

«Ямде лий» газет-
лан возалташ вараши
кодын оғыдал. Связь (почто)
отделенийште кажне тыл-
зын 15 числа марте подпись-
кым ыштен кертыда.

Индекс - П4696.

Подписчик-влак коклаште
лотерейым
эртарена.

Эн кугу
пöлек -
электро-
конга.

Рекламе.

Эн сай йочасад

Фотом йочасадын архивше гыч налме.

нысо «Солнышко» (вуйлатыше – Г.Н.Лошакова), Параңыз район Матародо ялысе «Сказка» (вуйлатыше – Л.В.Назарова), Йошкар-Оласе 19-ше номеран «Василёк» (вуйлатыше – Е.А.Лазарева), Шернур районысо Йочам вияндыше рүдер «Колокольчик» (**снимкиште**) (вуйлатыше – Н.Н.Четкарева) йочасад-шамыч сеныше-влак радамыш лектыныт.

Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.

Шонымашда шукталтше

11-ше классым тунем пытарыше-влакын кызыт – тургым жап: ЕГЭ-м кучат. Морко район Коркатово лицей дene тений 71 икши-ве чеверласен. Нунын кокла гыч 10 ўдыр-рвезе «За особые успехи в учении» медаль дene палемдалтын. Нунын аттестатыштышты чыла предмет дene – «визытан» отметке. Тунемше-влак түрлө конкурсышто, регионысо олимпиадылаште сеныше-влак радамыште лийыныт. Ме нунын дene күгешнена. «Шонымашда шукталтш!» – манына.

В.СМИРНОВ.

3-9 августышто Оршанке районысо Көрдө сонарзе кудышто «Кенеж сылнымутчо» семинар эртаралтеш. Тушто сылнымутым шымлыше ен да уста серызе-влак дene вашлийын мутланаш юн ышталтеш. Самырык воз-калыше-влакын пашаштлан серызе-шамыч акым puash түнгалийт.

2

«Ямде лий» 2020 ий 18 июль

«Образцовый йочасад-2019-2020» всероссийский смотр-конкурсым иктешлиеныйт. Тушко 48791 тёнеж ушнен. Йочасад-влакым кок номинацияште акленыт: чолга участник да сеныше. Конкурсышто түжем йочасад ойыртегендьылтын. Марий Эл гыч У Торъял район

«Культура для школьников» проект кышкарыште Российской Федерациины түвыра министерствыже «Яндекс» дene пырля «Галерея литературных героев» туныктымо программым почыт. Тиде «ушан лудмаш» дene кок тылзаш курс. Түрлө ийготан йочасад-влаклан арня еда онлайн-занятий-влак эртаралташ түнгалийт. Артист-влак школа программыш пуршио произведенийла гыч ужащлам лудыт. Тиде акций полшымо дene ўдыр-рвезе-влак произведений-влакым модыш юн дene умылен лудаш, шарнен кодаш да лончылаш тунемыт. Кумылан ўдыр-рвезе-влак reg.smartykids.ru сайтыште регистрацийым эртен кертыт. Курс мучаште сертификатым кучыктат.

Марий Элыште цадалык түңгалитыш гыч 19 ен вүдыш пурентает. Нунын кокла гыч – 3 йоча.

Вүдыштö түткö лииза!

Национальный түссымыктыш галереяште (Йошкар-Ола) «Красный. Живопись, народное и декоративно-прикладное искусство из собрания Русского музея» ончер уэш почылтын. Выставка 1 сентябрь марте пашам ышта.

Ўдыр-рвезе-влакым «Кинолето» акцийш ушнаш ўжыт. Кажне арнян кином ончыктат. Ийготым шотыш налын, 24 фильмым ойыреныйт. Нуным лончылаш йоча да ача-ава-влаклан методике сынан пособийым ямдыленыйт. Материалым roskultproekt.ru сайтыште мушаш лиеш. Акций кинорецензий конкурс дene мучашлалтеш.

Тоштер да ончер рүйдерым 1991 ийыште Паранъга районын 60 иаш лўмгечыже вашеш почыныт. Тудым чумыраш 1988 ийыште тўнналыныт. Музейн икымше вуйлатышыже А.М.Самигуллина экспозиций-влакым кўчык жапыште поген. Кугу тўткышым Кугу Ачамланде сар темылан ойырен. Моткоч шуко кресанык паша ўзгарым, арверым чумырен. Тоштерыште ятыр кружок пашам ыштен, ончерым эртаренит. Оралте тошто улмылан кёра 1999 ийиште тоштерым петыраш логалын. 2006 ийиште Паранъга школышто Тоштер да ончер рўйдерым почаш 50 кв.метр кумдыкым ойыренит. Тыге 2008 ийиште тоштер угыч пашажым тўнналын.

Школ пеленисе Тоштер да ончер рўйдерым З.Х.ТУХВА-ТУЛЛИНА вуйлата. Тудо самырык-влакым патриот щўлышеш кушташ, фронтышто кредалаше-влакын да тылыште тыршыше-влакын подвигыштим шарнаш, калык йўлам, историйим арален кодаш шонымаш дene пашам ышта. Тоштерын ик могырышкожо ончалын, сар пагытыш портылат, а вес велне кресанык илыши рашиб сўретлалтеш. Тушто 1530 утла экспонат аралалтеш.

- «Вечная память героям» стенд Совет Ушем Герой-влак А.Гайсинлан, Х.Хасановлан да Паранъга район гыч Кугу Ачамланде сарыште лийше салтак-влаклан пёлеклалтын. Фронтовик-влакын фотошт, серышшит, ўзгарышт, орден ден медальишт эн шерге улут, - ойла Зифа Хабибулхановна. - Пёллемын вес ужашиже - «Калықын илышийўлаже - тўвыра памятник». Тушко Паранъга районышто илыше марий, татар кресанык-влакын паша ўзгарыштим, чиемыштим да моло тўрлө арверыштим чумырмо. Шуэн вашлиялтше намазлыкым (кумалаш шарыме шартыш), калфакым

Йўлам да историйим аралат

Фотом школын архивише гыч налме.

(татар ўдирдамаш вуйчием), чеканым (ир янлык деч аралалтиме орудий), В.К.Тимофеевын «Стирка» сўретшым ужаши лиеш.

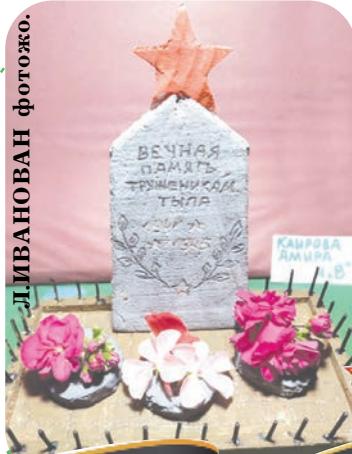
Ончышо-влакожнысо саман гыч тачысе кече марте илыши кузевашталт толмым шижишт манын, витрине-влакым келиштаренит.

Коча-кова-влакын сенгымашым лишемдаш полшымышт - курымашлык шарнымаш. Тидын нерген самырык-влак нигунам мондышаш оғытыл. Тоштерыште ятыр пашишталтеш. Йоча-влак дene шанче пашам ямдылен, тўрлө конкурсышко ушненит, лўждымылых урокым, класс шагатым эртаренит. Тений пашиш яён изиши вашталтын. Сандене Сенгымашын 75 иаш лўмгечыжлан пёлеклалтше да шуко моло мероприятийим Интернет яёним кучылтын эртаренит. «Письма в треугольниках солдатских» ончерьим ыштенит, «Салют Победы» сўрет конкурсыш ушненит, тўрлө викториниште икшиве-влак ушакылыштим тергенит.

Е.ИВАНОВА ямдылен.

Медведево район Руэм кыдалаш школын тунемшыже Амира Каирова

Кугу Ачамланде саргодым тылыште тыршыше-влаклан памятниким шонен луктын. Параждени Юл кундем федерал округышто эртаратлеше «Открытки Победы» проектыши ушнен.

ДИВАННОВАН ФОТОЖО.

Марий Элыштим
ным школ Совет Ушем Герой-влакын лўмшитим нумалаш: 1-ие номеран Шернур кыдалаш школ - А.М.Яналов лўмеш; Семёновко селасе кыдалаш школ - В.С.Архипов лўмеш; Юрино районысо Горношумецкий тўн школ - К.П.Кутрухин лўмеш; Марий Турсек районысо Сысоево кыдалаш школ - С.Р.Суворов лўмеш.

Факт

Сенгымашлан - 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 18 июль

2020 ий -
Шарнымаш да
чап идалык.

2020 ий –
Шарнымаш да
чап идалык.

Сенъымаш пайрем

Сенъымаш пайремлан 65 ий теме,
65 ий кече ласканрак онча.
Ешаралте уғыч чапшше шочмо элын,
А тулан жап уғычын конча.

Ветеран ужеш, күзе июнь эрдене
Янлық семын эл ўмбак тушман толеш.
Кажне ола күдүнүн, кажне ял воктене
Патыр калыкемже онын шогалеш.

Юлын вўдшо варныш калыкын вўр дене,
Сталинград воктене шоcho сенъымаш.
Ешаралте тудо шошо май эрдене –
Тольо тулан жаплан вучымо мучаш.

Тиде сенъымаш – эрык ильш гае.
Иле, Онар калык! Иле, шочмо эл!
Но тетла огеш тол тек чума тыгае,
Тулыкеш огеш код ўдырамаш-шўмбел.

Ветеран ок мондо кўдиратле жапым,
Ветеран чыла, чыла уэш шарна.
Тулан пагыт кодыш кўрышт рвезе капым,
Кўрыштын ыш сене шўмжымак гына...

Э.АНИСИМОВ.

Историйм шергалына

Руш-турко сар годым (1768-1774 ийла) 1770 ий 18 июльышто Пётр Александрович Румянцевын вуйлатыме руш армий Ларга эндер воктене турко войскам сенен. Тиде сенъимашлан П.А.Румянцев Ынүй Георгийин I степенян орденже дene палемдалтын.

Десантник кочам

Мыйын күгезе кочам Геннадий Павлович Саканов 1927 ийыште шочын. Кугу Ачамланде сарыш 1943 ийыште каен. Кочамым да тудын тангаш 16 ияш рвезе-влакым эн ончыч Псков олашке нантгаеныйт. Самырык салтак-влакым десантникым ямдылыиме училищште парашют дene тёршташ туныктеныйт. Кочам виян, лўждымё лиийн. Сар пытымеке, вигак мёнгö толын огыл. Война годым шалатыме оралтылам олмыкташ, олам нöлташ полшен. Шочмо суртышкыжо 1950 ийыште веле пёртылын.

Мария РАТМАНОВА.
Йошкар-Ола, 19-ше
№-ан школ.

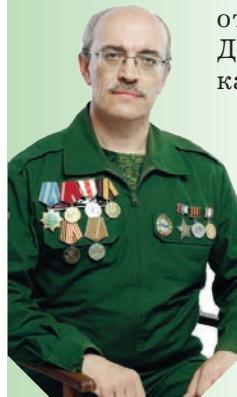
Сенъимашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 18 июль

Плен гыч «пёртылтат»

Марий күгүжаныш университет пеленысе «Воскресение» кычалше отрядын «Вернуться из плена» проектше Президент грант-влакын фондшын эртарыме конкурсышто сенъышыл лектын. Проект нерген отрядын командирже Д.Я.ШИПУНОВ (снимкиште) каласкала:

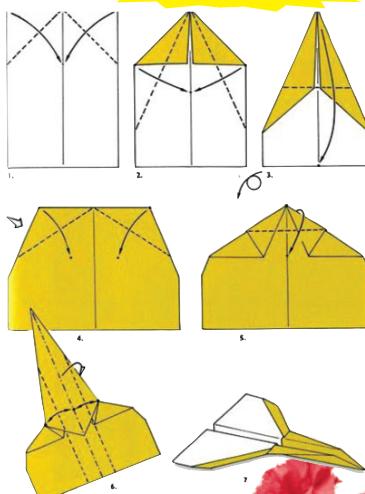

– Марий кундем гыч Кугу Ачамланде сарыш кайыше салтак-влак кокла гыч пелыже увер деч посна йомын. Сар жапыште пленыш логалше-влакын немыч да финн учёт документыштым шымлаш да копийштым родо-тукымыштлан пуаш шонена.

Шарнымаш книгам савыктен лукташ, «Вернуться из плена» сайтым почаш да уверна-влакым тушто верандаш шонымаш уло. Мемнам моткоч кугу паша вуча. Немыч да финн пленлаште колышшо-влак нерген уверым муаш манын, «Память народа», «Подвиг народа», «ОБД Мемориал» сайтлам, военный комиссариатысе да верысе архивысе документлам шергалаш кўлеш. Герой-влак тукым, XX курымышто ильши-влак мемнан дene чеверласат. Ий гыч ильш шарнымаш йодыш пўсемеш. Марий Эл Республикин Шарнымаш книгажым ончалаш гын, 40 тўжем утла салтак увер деч посна йомшылан шотлалтеш. Йомшо-влак – мемнан историйнан кочо лаштыкше. Салтак-влакын авашт ден пелашышт нуним вучен шуктэн огытыл. Тыгай ўшан нунын йочашт ден уныкашт-влакын уло. Проектым Марий Эл Республикин 14 районыштыжо да 3 олаштыже шынгдарена.

Х.АЛЕКСАНДРОВА мутланен.

Мастар кид

Казазым тодыыштызы,
самолёттым тодыыштызы.

Лўм: Владимир Никифорович Дубинин.

Шоъни: 1927 ий 29 август, Крым АССР, Керчъ ола.

Подвиг: изи да вичкыж капкылан В.Дубинин катакомбышко партизан-влаклан кочкышым, боеприпасым нумалын, немыч-влак күшто улмо нерген увертарен. Тудын полшымо дene партизан-влак шуко фашистым пытаренит. 1941 ийыште тушман-влак катакомбым вўд дene темаш пунчалым луктыныт. Тидын

нерген уверым партизан-влаклан Володя икмияр шагат ончыч намиен шуктен да отрядым утарен.

1942 ий 4 январыште ўмыржо кўрылтын.

Чап: Киев, Керчъ, Одесса, Озар, Йошкар-Ола, Махачкала, Белогорск, Крым да шуко моло оласе урем-влак геройн лўмжым нумалыт.

Дубинино ола В.Дубинин лўмеш пуалтын.

Симферополь, Керчъ олалаште Володя Дубининлан памятникым шогалтыме.

Йошкар Тисте орден дene палемдалтын.

#пионер ГЕРОЙ

2020 ий –
Шарнымаш да
чап идалык.

Кугешнышаш улына

Фотом школын архивише гыч налме.

Совет Ушем Герой А.М.Яналов лўмеш 1-ше номеран Шернур школышто Сенымашын 75 ияш лўмгечыжым пайремлыме вашеш Боевой чап лукым почмо. Проектым директо-рын воспитаний паша шотышто алмашты-шыже И.Г.Воронова да қутурак класслаште тунемше-влакын советышт вуйлатат. Боевой чап лук Кугу Ачамланде сарын событийжылан, герой ден ветеран-влаклан пёлеклалтын. Кугу верым Геройн Шўдиржылан ойырымо. Тудо шарнымашым ончыкта. Тыныс ильшым кондаш полышо-влак дene ме кугешнышаш улына.

Э.Н.ИВАНОВА, туныктышо.

**Роман ИШМАНОВЫН сўретше.
Татарстан, Агрыз, Буймо.**

Мыйын кугезе кочам – **Тынысым Лишемден** Александр Сергеевич Сергеев (**снимкиште**). Тудо 1942 ийыште Совет Армий радамыш С.Орджоникидзе лўмеш пехотный военный училищы призыватлалтын. Училищым тунем пытарида, Сталинград фронтыш колтенит. Июльышто нельян сусырген да Харьковысо эвакогоспиталяшти эмлалтын. Октябрьыште Киев оласе Военный медицине училищке колтенит. 1943 ий апрельыште Йўдвел-Касвел фронтыш, миномётный полкыш, логалын.

1240 ий
23 июльши то Чеваэнер воктене кредалаште князь Александр Ярославичын вуйлатыме руши войска швед-влакым кырен шалатен. Войскам моштен вуйлатымыжлан да лўддымылыхыни ончыктымыжлан Александр Ярославичлан «Чевский» лўмнерым пузент.

Кугезе кочам санитарный инструктор лийин. 1942-1945 ийлаште Карел, 2-шо Белорус да Йўдвел-Касвел фронтлаште кредалын. Александр Сергеевич III степенин Чап орден, «За отвагу», «За Победу над Германией» медаль-влак дene палемдалтын.

1947 ий февраль гыч 1948 ий март марте гвардий полкын Таврический военный округыштыжо санитарный инструкторлан служитлен. Тудым демобилизоватленит. Вара кочам 1963 ий марте Морко районысо Киров лўмеш колхозышто ветеринар фельдшерлан пашам ыштен.

Наталья СЕРГЕЕВА.
Морко, Шордўр.

Сенымашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 18 июль

2020 ий – Шарнымаш да чап идалык.

Талешке-влак

Шола гыч пурлашке:

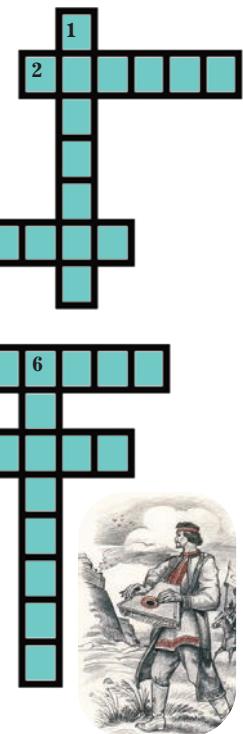
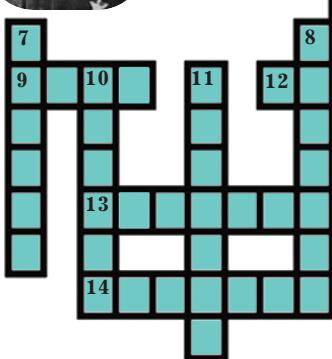
2. Марий талешке. 4. Морко район гыч Совет Ушем Герой.
5. Морко районысо Күчкәнгер ялеш шочын. 9. Марий калықын ик эн йобрытыме талешкыже. 12. Марий патыр.
13. Марий талешке. 14. Марий-влак кокла гыч икымше Совет Ушем Герой.

Күшүг ўлыкъо:

1. МАССР гыч Совет Ушем Герой лўымым икымше налын. 3. Марий калыклан полшен.
6. Александр Матросов семын тушман амбразурым петырен. 7. Шочмо мланым тушман деч арален шогышо талешке.
8. Танкист. Совет Ушем Герой. 10. XVI курымышто илыше талешке. Күслем пеш сайын шоктен. 11. Морко район гыч Совет Ушем Герой.

В.СМИРНОВ ямдылен.

Кроссворд

Шоналтыза, нине сүрет-влакым мо уша?

Задаче

Т-34 танк Курск ола гыч Прохоровка посёлко марте ик шагатыште 50 километрим кудалын. Кредалме вер марте 2 шагатат пеле каен. Ик шагатыште 31,25 километрим кудалаш ИС-76 танк (тудлан пел корно гыч мёнгеш Курсыш толман да уэш кудалаш күлеш гын) Прохоровка марте мыньяр жапыште миен шуэш? Танкын скоростьшо кудалме мучко икгай лийиң маңын шотлыман.

Факт

Кугу Ачамланде сар годым изижат, кугужат Шочмо элым аралаш шогалын. «Чыла фронтлан, чыла сенымашлан!» лозунг Марий филармонийын артистше-влакынат илыш да паша ўжмашкышт савырнен. Күштышо да мурышо мари ансамблын пёръенгже-влак шукынжо фронтышт каеныт. Кодшо артист-влак 1941 ийиште кок бригадым чумыреныт: уста музыкант П.С.Тойдемарын вуйлатыме ик бригадыже фронтышто салтак-влаклан концертным ончыктен, весиже, И.И.Искандаровын вуйлатыме бригадыже, республикашт пашам ыштен. Күм ий жапыште госпиталь ден воинский частьлаште 1165 концертным пүзныйт. Фронтлашке йолын, имне, ўшкыж дene коштыныт.

Сенымашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 18 июль

Печать да массовый коммуникаций шотышто федерал агентствын окса полышынж дene лукмо.

17 июль – Пёлекым
пүймо кече.

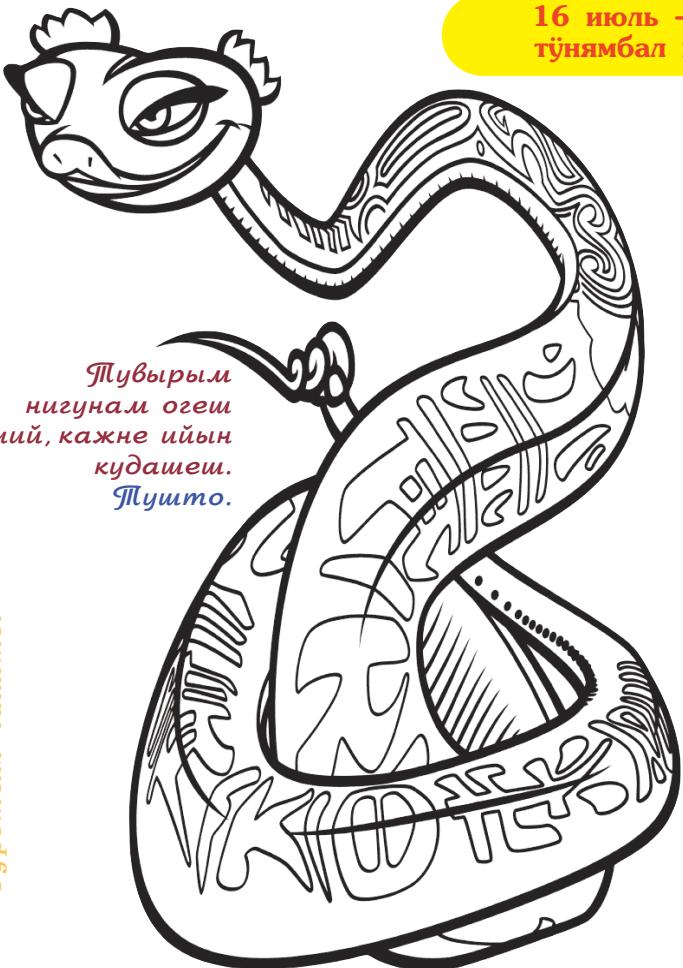
Шке ямдылем

Мый пёлекым налаш веле оғыл, пушашт үйратем. Кызыт пёлекым кевытыште налаш тыршат, а мый йолташемлан да родо-тукы-мемлан коклан шке ямдылем. Изирақ годым шочмо кечылан да моло пайремлан сүретым сүретленна, поделкым ыштенна. Шўжарем деч кажне гана тыгай пёлекым налам.

Олеся ВОЙКИНА.

Шернур, Эшполдино.

Марий калык 12 июнышто Кишке пайремым пайремла. Калык ой почеш, тиде кечын кишке-влак кугу сўаным ыштат да чыланат тушко вашкат. Сандене кишке-влакым пушташ ок лий. Пуштат гын, родо-шочышко-влак ўчым шуктат да чўнгталыт. А тиде кечын нунын аярышт деч нимогай эмлазе эмлен ок керт.

Сүретым чијате.

16 июль – Асфальтыште сүрет-лыме кече.

Фотом еш архив гыч налме.

Мый «Моё безопасное детство» республикасе конкурсышто сенышши лектынам. Тушко 735 паша пурен. Мыйын пашамым ойыреныт, моткоч куаненам.

Юля ПАЖБЕКОВА.
Татарстан, Агрыв, Буймо.

16 июль – Кишкын түнямбал кечыже.

Палаш онгай

Эн кугу кишке-влак – сетчатый питон ден анаконд. Нунын кужытышт 7 метр утла лийин кертеш.

Гиннессин рекорд книгаже почеш, эн писе кишке – шем мамба. Тудо ик шагатыште 16 километрим нушкын каен кертеш.

Кишке-влак ўмырышт мучко кушкыт.

Кенеж ўр

Йўр шыжа, мардеж лўшка,
Асфальт корно лавырга.
Лакылашке вўд темеш.
Кече шылын пыл лонгаш –
Коеш тудо пеш ойган.
Мый шинчем ончен окнаш.

Надя ВОЛКОВА.
Шернур, Лажъял.

Коваштан полшат

Кенеж каныш толын шуо. Йоча-влак ковашт дек унала толыч. Ик эрдене нуно, кудывечиши лектын, пашалан пижыч. Дима пум шелыштеш, Женя ден Петя пугомыля-влакым артанаш оптат. Ковашт нуным куанен онча да ойла: «Тыгай пашаче уныкамшамыч кушкыт».

Илья АНДРЕЕВ.
Кужэнгер, Тошто Йўледўр.

«Ямде лий» 2020 ий 18 июль

Индекс: П4696.
Тираж 900 экз. Заказ
Формат – А-4-8.
Түг редактор олмеш
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.

https://vk.com/yamde_lii
https://ok.ru/yamde_lii
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше:
ямделий.рф

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикасе культура, пе- чать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» кугыжаныш уни- тарный казна предприятий.

Газетым редакцияште погы- мо да верстлатые, «Марий Эл Республикасе Правительствин типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктывме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследийым аралымаште законодательствим шук- тен шогымым эскерыше Федеральный службый Приволжский федеральный округусо управленийштиже регист- рироватывме.

Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральште пүймо.

0+ Печатыш пүймо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шоныма- шышт тўрлө лийин кертыт. Серыш- влак мёнгеш оғыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.
Редакцийын да издательн адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый
Вийын 70-ше идалыкше урем, 20-шо порт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

Эва АЛЕКСАНДРОВА.
Йошкар-Ола.

Элеонора ден Богдан
ПЕТРОВМЫТ.
Параньга, Ондропсола.

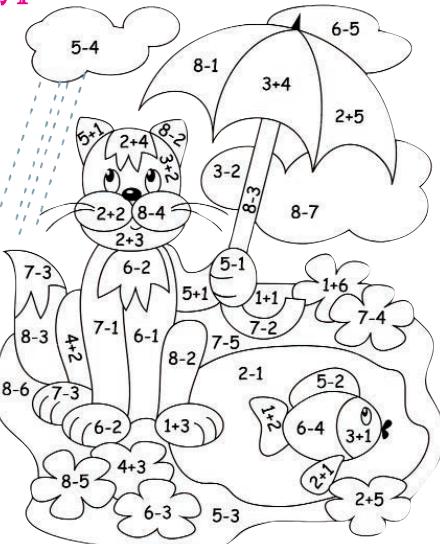

Настя ДАНИЛОВА.
Звенигово, Красногорский
посёлко.

Конкурс

Пүртүс
лонгаште

Сүретмым чиялтыза.

Түшито-влак:

Могай корка
гыч йіжам ок лий?

Икеже чылт
сорла, но түрөдаш
огеш лий.

Акамын лўмжым палыза.

- 1.А; Б; В; Е; Ё; Ж; И; М; Н; О; С; Т.
- 2.А; В; Е; Ж; И; М; Р; У.
- 3.А; В; Е; Ж; И; Й; К; М; Р; У.
- 4.А; В; Е; Ж; И; К; М; Р; С; Т; У.
- 5.А; Б; В; Д; Е; Ж; И; Й; К; М; Р; У.

	А	Б	В	Г	Д	Е	Ё	Ж	З	И	Й	К	Л	М	Н	О	П	Р	С	Т	У
1																					
2																					
3																					
4																					
5																					

Максим СТЕПАНОВ.

Морко, Шап Унчо.

Изи Колю ачажым сүрет-лен. Ачаже:

— Пеш кертат, эргым. А јпемжым молан нарынче

тіс дене чиялтенат?

— Чаравуйлан келишише чия уке.

Ойыртем-влакым муз.

Интернеттесе сүрет-влакым күчилтмо.